

NA CZYM POLEGA WSPÓŁPRACA FINANSOWA ADMINISTRACJI Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI?

Informacje o tym jak Powiat Kutnowski wspiera finansowo stowarzyszenia.

Rodzaje i zakres form współpracy Powiatu Kutnowskiego z organizacjami pozarządowymi określa :

Program współpracy Powiatu Kutnowskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok

Powiat Kutnowski realizuje następujące formy współpracy finansowej administracji z sektorem pozarządowym:

- powierzenie wykonywania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie jego realizacji (art. 5 ust 4 pkt 1);
- wspieranie wykonywania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji (art. 5 ust 4 pkt 2);
- inicjatywy lokalne (art. 5 ust 2 pkt 6);

Zlecanie zadań publicznych i przekazywanie dotacji przez organy administracji publicznej na rzecz organizacji pozarządowych przewidują również inne ustawy, np. Ustawa o pomocy społecznej, Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu niepełnosprawnych, Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii. Jednak tryb zlecania zadań publicznych jest zawsze ten sam – określony Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Środki publiczne mogą również trafiać do organizacji w formie zamówień publicznych. Nie jest to jednak forma współpracy finansowej z sektorem pozarządowym. W takim wypadku organizacje bowiem występują jako przedsiębiorcy, a nie podmioty trzeciego sektora.

Czy każde stowarzyszenie i fundacja może dostać od administracji pieniądze na swoją działalność?

Tak. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie określiła zasady na jakich każde stowarzyszenie, spółdzielnia socjalna, organizacja kościelna czy fundacja mogą otrzymać pieniądze ze środków publicznych (czyli z budżetów powiatu) w formie dotacji na realizację zadań publicznych.

Pieniądzy na realizację zadań publicznych nie mogą otrzymać tylko te podmioty, co do których w ustawie wprowadzono taki zakaz (art. 3, ust 4). Są to: partie polityczne i utworzone przez nie fundacje, związki zawodowe i organizacje pracodawców, samorządy zawodowe (izby lekarskie, pielęgniarskie, adwokackie, itp.), kluby sportowe działające w formie sportowych spółek akcyjnych, fundacje których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego (chyba, że majątek takiej fundacji nie jest w całości mieniem publicznym albo prowadzi ona działalność statutową na rzecz nauki).

Otrzymanie środków publicznych wiąże się z podpisaniem umowy. A to oznacza, że mogą je otrzymać tylko takie podmioty (organizacje), które mają osobowość prawną. Wyklucza to więc na przykład stowarzyszenia zwykłe (rejestrowane tylko u starosty) czy grupy nieformalne.

Jak administracja może przekazać organizacji pozarządowej pieniądze na jej działania?

Podstawową formą przekazywania publicznych pieniędzy organizacjom pozarządowym jest powierzenie lub wspieranie realizacji zadań publicznych poprzez przekazanie na ich realizację dotacji.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wymaga, aby urząd, który dysponuje pieniędzmi oraz chce zlecić część swoich zadań organizacjom pozarządowym, ogłosił w tym celu **otwarty konkurs ofert** (art. 11, ust 2).

Inną możliwością przekazywania organizacjom pozarządowych środków jest **udzielanie im zamówień publicznych**. Dla organizacji, które prowadzą działalność gospodarczą, tzn. są wpisane w Krajowym Rejestrze Sądowym do rejestru przedsiębiorców lub odpłatną działalność pożytku publicznego, ta forma uzyskiwania pieniędzy publicznych może być w niektórych przypadkach atrakcyjna.

Czym się różni wspieranie od powierzania realizacji zadania publicznego?

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 11, ust 1) przewiduje, że administracja może wesprzeć realizację zadania publicznego przez organizację lub powierzyć to zadanie organizacji pozarządowej.

Każda z tych form wymaga ogłoszenia i przeprowadzenia konkursu, wynikiem którego jest przyznanie dotacji.

Ogłaszając konkurs organ administracji musi określić, czy jest to konkurs na wspieranie, czy powierzanie zadania.

Ustawa przewiduje, że powierzaniu wykonywania zadań publicznych wiąże się z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji. Natomiast wspieranie wykonywania zadań publicznych wiąże się z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

Chociaż zatem w Ustawie nie ma definicji „powierzania” i „wspierania” wykonania zadania publicznego, przyjmuje się, że w przypadku wspierania – administracja ma prawo wymagać wkład własny ze strony organizacji. Można również zadeklarować wkład rzeczowy (np. lokal, sprzęt, materiały) i osobowy (np. praca wolontariuszy). Obie formy są brane pod uwagę przy ocenie wniosku (art. 15, ust. 2 pkt 5 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Mam pomysł na projekt. Czy mogę liczyć na pomoc urzędu w jego realizacji?

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, czy proponowane przez naszą organizację zadanie należy do zadań tego szczebla administracji.

Ważne jest też, czy tego typu projekty jak nasz **mieszczą się w programie współpracy, przyjętym przez daną jednostkę samorządu terytorialnego.**

Program współpracy przyjmowany jest co roku przez organ stanowiący (radę powiatu) – jest on dostępny w BIP danego urzędu.

O tym, czy powiat udzieli wsparcia w realizacji projektu, zadecyduje właściwy organ wykonawczy. Będzie on musiał rozważyć, czy wesprzeć lub powierzyć przedsięwzięcie organizacji pozarządowej, własnej jednostce organizacyjnej.

Punktem wyjścia do takiej analizy jest art. 12 i 19a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz art. 27 Ustawy o pomocy społecznej. W myśl tych przepisów organizacje pozarządowe mogą z własnej inicjatywy złożyć wniosek o realizację zadania publicznego, zarówno nowego, jak i takiego, które do tej pory było realizowane w inny sposób przez samorząd lub przez inny podmiot.

We wniosku powinny się znaleźć co najmniej: opis zadania publicznego przeznaczonego do realizacji oraz szacunkowa kalkulacja kosztów realizacji zadania publicznego.

Urząd, do którego wpłynie taki wniosek w ciągu miesiąca musi rozpatrzyć czy w ogóle na tym terenie potrzebna jest realizacja takiego zadania. Bierze przy tym pod uwagę:

- czy wniosek odpowiada priorytetowym zadaniom publicznym, określonym w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- czy będzie zapewniona wysoka jakość wykonania danego zadania,
- czy są środki na realizację takiego zadania,
- jakie będą korzyści wynikające z realizacji zadania publicznego przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3.

Po rozpatrzeniu tego wszystkiego **urząd ma obowiązek poinformować o podjętej decyzji.** Jeśli uzna, że realizacja zaproponowanego przez organizację zadania jest potrzebna – informuje zainteresowaną organizację w jakim sposób ma zamiar zlecić realizację tego zadania (czy poprzez wsparcie realizacji zadania czy poprzez powierzenie realizacji zadania publicznego) oraz w jakim terminie zostanie ogłoszony otwarty konkurs ofert.

Należy pamiętać, że **w takim konkursie udział mogą wziąć wszystkie organizacje lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, które będą chciały podjąć się realizacji takiego zadania.**

Nowelizacja Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 2010 roku wprowadziła jeszcze jedną formę realizacji zadania publicznego, które nie jest „narzucane” przez samorząd. Jest to tzw. **inicjatywa lokalna**, opisana w Rozdziale 2a (art. 19b do 19h). Zgodnie z tymi przepisami, grupa mieszkańców (nawet nieformalna) może samodzielnie lub za pośrednictwem lokalnej organizacji pozarządowej zaproponować samorządowi zrealizowanie w na danym terenie określonych zadań, które uznają za konieczne. Samorząd nie przekazuje im pieniędzy, ale pomaga w zrealizowaniu przedsięwzięcia.

Czy można zaproponować samorządowi pomoc w rozwiązaniu ważnego problemu?

Zdecydowanie tak. To właśnie inne spojrzenie na lokalne problemy powinno być dla władz samorządowych główną motywacją do współpracy z sektorem pozarządowym.

Formy współpracy mogą być różne: od **powołania zespołu do koordynacji działań na rzecz rozwiązywania tego**

problemu, poprzez realizację wspólnego projektu, a skończywszy na dotacji dla organizacji, która zajmie się działaniami w tym zakresie.

Warto zwrócić uwagę, że w sferze współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi nie ma żadnego zabezpieczenia praw autorskich dla autorów pomysłów.

Zdiagnozowanie problemu, a nawet zgłoszenie propozycji jego rozwiązania - nie daje gwarancji, że to nasza organizacja będzie ostatecznie wykonawcą działań. Może się zdarzyć, że do ogłoszonego z naszej inicjatywy konkursu przystąpi organizacja, która rozwinie nasz pomysł albo zadeklaruje większy wkład własny w jego realizację i to ona zostanie wyłoniona jako wykonawca zadania.